

ODŮVODNĚNÍ

vyhlášky č. 78/2012 Sb. kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.

I. Obecná část

Název

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.

Identifikace problému, cílů, kterých má být dosaženo, rizik spojených s nečinností

Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje specifické požadavky na ochranu hospodářských zvířat s ohledem na druh a věkovou kategorii nebo hmotnost. Tyto požadavky vyplývají ze zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“), ke kterému je výše zmíněná vyhláška prováděcím právním předpisem, z mezinárodních smluv (např. Evropská dohoda o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely) a z předpisů Evropské unie.

Hospodářským zvířetem podle § 3 písm. d) zákona na ochranu zvířat je zvíře chované pro produkci živočišných produktů, vlny, kůže nebo kožešin, popřípadě pro další hospodářské nebo podnikatelské účely, zejména skot, prasata, ovce, kozy, koně, osli a jejich kříženci, drůbež, králíci, kožešinová zvířata, zvěř a jiná zvířata ve farmovém chovu a ryby, včetně zvířat produkovaných jako výsledek genetických modifikací nebo nových genetických kombinací.

Podle ustanovení § 2 odst. 6 písm. a) vyhlášky č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění vyhlášky č. 464/2009 Sb., kde jsou stanoveny minimální standardy pro ochranu skotu ve výkrmu, nesmí být ve skupinách volně chován společně skot s rohy a bez rohů. Vyhláška z uvedeného standardu nestanoví žádnou výjimku, avšak z hlediska ochrany zvířat tento standard již není nutný, pokud skot ve výkrmu má volný přístup do výběhu nebo na pastvu.

V současné době chovatelé skotu ve snaze splnit stanovené požadavky často přistupují k odrohování skotu. Odrohování je ve většině případů pro zvíře velmi stresující a bolestivý zákrok, který může být spojen až s utrpením zvířete. Z hlediska ochrany zvířat je tedy toto řešení zcela nevhodné. K řešení tohoto problému je proto z hlediska ochrany zvířat vhodnější umožnit, aby mohl být ve skupinách chován společně skot s rohy a bez rohů, pokud má volný přístup do výběhu nebo na pastvu.

V podmínkách menších chovatelů se obvykle provádí sezonní telení a do výkrmu jsou zařazena a ustájena vlastní zvířata podle jednotlivých kategorií, ročníků a v současné době, kdy ve skupinách nesmí být volně chován společně skot s rohy a bez rohů i podle rohatosti. Požadavek odděleného chovu rohatého a bezrohého skotu tedy kromě výše uvedeného přináší také náklady na zvýšený počet ustájovacích míst včetně vybavení.

Hlavním cílem, kterého má být dosaženo, je zvýšení ochrany zvířat, snížení byrokratické zátěže chovatelů a v důsledku i snížení nákladů na sestavování skupin zvířat do stájí a jejich ustájení. Z hlediska nákladů vynakládaných chovateli skotu na přijetí nutných opatření souvisejících s tímto zákazem dojde k snížení těchto nákladů a tím i zvýšení konkurenceschopnosti chovatelů skotu.

Rizika spojená s nečinností – ponechání nevyhovujícího stavu, kdy k naplnění povinnosti stanovené zákazem jsou často používány metody, které mají negativní dopady na pohodu zvířat, v krajních případech naplňují skutkovou podstatu týrání zvířete. Dále tato rizika představují negativní ekonomické dopady na chovatele skotu, které jsou spojeny s přijetím nezbytných opatření k provedení tohoto zákazu. Ve svém celku se jeví tyto náklady zbytečné a neodůvodněné.

Náklady a přínosy varianty - vydání právního předpisu, kterým bude stanovena výjimka ze zákazu společného volného chovu skotu s rohy a bez rohů ve skupinách v případě volného přístupu do výběhu nebo na pastvu

Tato varianta předpokládá náklady na vydání právního předpisu. Tato varianta dále nepředpokládá žádné další náklady ze strany dotčených subjektů.

Umožnění ustájení skotu ve výkrmu společně rohatého i bezrohého tam, kde existuje volný přístup do výběhu nebo na pastvu, se projeví podstatnými úsporami provozních a investičních nákladů u chovatelů skotu, a to jak vykrmujících vlastní zástav, tak i u větších specializovaných výkrmových farem. Pro chovy, ve kterých má skot trvalý přístup do výběhů, by tato výjimka platila i mimo období pastvy.

Příkladem lze uvést následující situaci. Chovatel vykrmuje dva ročníky býků a dva ročníky jalovic. Organizačně je, podle současné platné legislativy, nutno držet osm stád, tzn. dvojnásobek funkčních ohrad, dvojnásobek napajedel než v případě, kdy je umožněno chovat společně skot s rohy a bez rohů, pokud má volný přístup do výběhu nebo na pastvu.

Z provozního pohledu se pak sníží potřeba práce o cca 30 % a provozních nákladů (především pohonných hmot na kontrolu pastvin) o 20 % u společného chovu skotu s rohy a bez rohů. V zimním období to pak bude efektivní využití ustájovacích kapacit, kde při odděleném chovu skotu je nutno počítat s obsazením pouze na 90 % z důvodu nutné rezervy. Další úspory vzniknou například v rámci probíhajícího ozdravného programu od IBR (infekční bovinní rinotracheitida), kdy počty tvořených stád IBR prostých a IBR pozitivních musí být, vzhledem k současnému požadavku odděleného ustájení rohatého a bezrohého skotu ve výkrmu, dvojnásobné.

Propočty k výše uvedenému příkladu: Je-li ročně poraženo cca 110 tisíc býků a jejich okamžitý stav ve výkrmu 150 tisíc ks, tak lze odhadnout při započítání jalovic, že vlastní i specializovaný výkrm se týká průměrného stavu 200 tisíc kusů. Pokud jedna čtvrtina uvedeného stavu bude mít možnost volného přístupu do výběhu nebo na pastvu, pak se jedná o 50 tisíc kusů. Z tohoto počtu je níže uvedeno rozdělení na 30 tisíc ks ve vlastním výkrmu (stavová veličina) a nákup 20 tisíc ks do specializovaného výkrmu (tento nákup je toková veličina, takže se jedná přesněji o cca 15 tisíc. ks).

Vlastní výkrm /údaje ze Zemědělské účetní datové sítě ČR (Farm accountancy data network CR) a z Ústavu zemědělské ekonomiky a informací/

Osobní náklady 12,00 Kč/KD (KD - krmný den). Z toho 30 % = 3,60 Kč/KD. Pro 30 tis. ks = 39,42 mil. Kč/rok.

Ostatní provozní náklady: 2,99 Kč/KD. Z toho 20 % = 0,60 Kč/KD. Pro 30 tis. ks = 6,55 mil. Kč/rok.

Investiční náklady: 13,93 Kč/KD. Z toho 10 % = 1,39 Kč/KD. Pro 30 tis. ks = 15,26 mil. Kč/rok.

Celkově: 61,22 mil. Kč/rok

Celková roční úspora stanovením výjimky z tohoto zákazu bude přes 60 milionů korun ročně.

V celkovém porovnání přínosů a nákladů se tato varianta jeví jako nejvhodnější především z hlediska ochrany zvířat ale i z pohledu chovatelů skotu a jejich finanční úspory.

Dotčené subjekty

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění vyhlášky č. 464/2009 Sb., se dotkne těchto subjektů:

- chovatelé, kteří chovají skot jako hospodářská zvířata,
- krajské veterinární správy, které vykonávají dozor nad dodržováním povinností uložených zákonem.

Implementace a vynucování

Podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona na ochranu zvířat nad dodržováním povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám vykonávají dozor krajské veterinární správy.

V případě nedodržování stanovených povinností budou přestupky a správní delikty podle zákona na ochranu zvířat projednávat obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Pokud by došlo k utýrání zvířete, zabývaly by se tímto případem orgány činné v trestním řízení (trestný čin týrání zvířat).

Přezkum účinnosti

Přezkum nového předpisu bude prováděn na základě sledování a pravidelného vyhodnocování účinnosti a funkčnosti zavedených opatření na základě podkladů z kontrol prováděných krajskými veterinárními správami.

Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie

Návrh vyhlášky souvisí s těmito akty Evropské unie

- Evropská dohoda o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 21/2000 Sb. m. s., o sjednání Evropské dohody o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely),
- Směrnice Rady 98/58/ES ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely
- Směrnice Rady 2008/119/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat. Návrh novely vyhlášky je s těmito předpisy v souladu.

Navrhovaná novela vyhlášky je s těmito předpisy Evropské unie a s právem Evropské unie plně slučitelná.

Návrh není v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a je v souladu s obecnými zásadami práva Evropské unie.

II. Zvláštní část

K čl. I

K § 2 odst. 6 písm. a)

Stanovuje se výjimka z úplného zákazu společného chovu skotu s rohy a bez rohů v případě volného přístupu skotu do výběhu nebo na pastvu. Dochází tak ke změně současného nevyhovujícího stavu, kdy chovatelé za účelem naplnění zákazu často přistupují k řešení této situace odrohováním skotu. Odrohování je ve většině případů pro zvíře velmi stresující a bolestivý zákrok, který může být spojen až s utrpením zvířete. Zároveň z hlediska etologie skotu bude zachován požadavek na dostatečnou útekovou vzdálenost pro jednotlivá zvířata a nebude tak docházet k případnému týrání zvířat.

K čl. II

K účinnosti

Toto ustanovení upravuje nabytí účinnosti vyhlášky, a to stanovením konkrétního data 1. března 2012 tak, aby novela vyhlášky nabyla účinnosti k prvnímu dni v následujícím měsíci po jejím vyhlášení ve Sbírce zákonů.